RÖVID KÖZLEMÉNYEK

A SÓSPUSZTAI MAGYARMOHA (*ENTHOSTODON HUNGARICUS*) ELŐFORDULÁSA DEBRECEN KÖRNYÉKÉN. Az irodalom szerint a sóspusztai magyarmoha az Alföldön gyakori, szikeseken tömeges lehet (lásd: Orbán, S., Vajda, L. 1983. Magyarország mohaflórájának kézikönyve: 340. Akadémiai, Budapest; Jakab, G. (szerk.) 2012. A Körös-Maros Nemzeti Park növényvilága:202. Körös-Maros Nemzeti Park Igazgatóság, Szarvas). E védett növényfaj előfordulását természetvédelmi őri munkám során a munkaterületemen eddig nem regisztráltam. 2014 márciusában azonban fokozott figyelmet fordítottam az észlelésére. Először a mikepércsi Cserepes-dűlő, Szepesi-lapos, Hosszú-dűlő és a debreceni reptértől délre található Bellegelő, valamint a szintén Debrecenhez tartozó Szepes szikes foltjain találtam meg. Április elején Hosszúpályi határában a Petrovics-laposon, az Erdőhalmi-dűlőben és a Hajdúsági Tájvédelmi Körzet részét képező Kis-Fehértónál is megkerült. A gyepek kevésbé záródott foltjain, vagy kissé bolygatott részein lehetett nagyobb számban fellelni. Ezt követően a Hortobágyi Nemzeti Park területén is alkalmam volt megfigyelni a karcagi Kecskeri-pusztán és a nádudvari Tökhalmi-legelőn.
A határozás megerősítéséért köszönet illeti Pénzesné Dr. Kónya Erikát.

Demeter László

A sóspusztai magyarmoha jellegzetes spóratokjai (Foto: Demeter L.)

TARKA NŐSZIROM (*IRIS VARIEGATA*) A DÉL-HAJDÚSÁGBAN. A vidék északkeleti részén (Szepes: Debrecentől délre), a lelőhely körül mindenütt több km-re lösztalajú, összefüggő szántóföldek (kukorica, napraforgó), közöttük egy-egy néhány ha-os,

száraz (aszályos évek!) *Agrostio stoloniferae – Alopecuretum pratensis*, ill. *Bolboschoenetum maritimi*. A közelben tanyák nincsenek, egy kisebb juhászat kb. 4 km-re, kertje nincs. Ha lehettek is természetes löszgyepek, ligeterdő foltok, azok nagy valószínűséggel nem évtizedek, hanem már évszázadokkal ezelőtt nyomtalanul eltűntek. A nőszirom hajtások (egyenként 2-3) két polikormonból származnak, rajtuk egy-egy virág mellett 4-5 bimbó. Lokalizációjuk egy kb. 8 m átmérőjű, feltehetően második világháborús bombatölcsér széle, előző évi, ritka növésű *Dipsacus laciniatus* kóró-állomány között. A hazai szakirodalom termőhelyül homoki és sztyepréteket is felsorol, s az alföldi előfordulást ritkának tartja (lásd fotók!).

Endes Mihály, Sáfrány Margit

Tarka nőszirom (*Iris variegata*) és termőhelye Szepesen (Fotók: Endes M.)

ADATOK GYŐR-LIKÓCS SZITAKÖTŐ (*ODONATA*) FAUNÁJÁHOZ. A terület Győr-Likócs Likócspusztán található, a Mosoni-Duna árterületéhez tartozik, az UTM kódja (YN08A1). 2013 júniusában a vizsgált területen hatalmas árvíz volt, néhány napig a legmagasabb pontján is több mint 2 m-es víz állt. Az ezután megmaradt vizek csalhatták ide az alábbi két viszonylag ritkább szitakötőt, amiket az eddigi vizsgálódásaim során nem találtam. Az első a mocsári szitakötő (Libellula fulva, Müller,1764) nem sokkal az áradás levonulása után 2013.06.20.-án találtam, egy nőstény példányt. Tenyészőhelyein is viszonylag kis egyedszámban szokott előfordulni. A másik faj a lassú szitakötő (Sympetrum depressiusculum, Sélys-Longchamps, 1841) 2013.07.07.-én 3 példányt, 2 hímet és 1 nőstényt fogtam, a határozás (a potrohán lévő ékszerű mintázat) után elengedtem és még napokig a területen repültek, illetve feltehetően petét is raktak. Mindkét faj Magyarországon védett, eszmei értéke:5000 Ft.

Vizslán Tibor

MEZEI TÜCSÖK (*GRYLLUS CAMPESTRIS*) GRADÁCIÓJA. Derecske várostól K-re, szikes-löszös talajok nyílt, mozaikos felületein 2014-ben többfelé lehetett észlelni e rovar, illetőleg aknáinak feltűnően nagy számát. Előnyben részesítették a lazább, porhanyóbb talajokat, s ilyen részleteken akár néhány m2-en 10-15 példány is megtelepedett, olykor 10-20 cm-re egymástól szinte (?) telepesen ásva meg otthonukat. A környék madárvilága